

A kako si ti završila ovdje?

2018. godina

„I tako, navodno je bilo skuplje da zamjene taj grijač nego da kupe novu peć! Veliki narančasti kamion, radnici u narančastom i završila sam tu!“ završila je svoju priču o tome kako je dospjela na ovaj prašnjavi komadić zemlje, okružen žičanom ogradom, naša draga prijateljica Petra. Ukratko, ona je bila pećnica koje se pokvarila i zamijenili su je novom.

Dan je bio vruć, prašnjava zemlja isijavala je toplinu, a velika zelena tabla s natpisom „Jakuševac“ reflektirala je Sunčevu svjetlost koja je još više grijala odbačene stvari razasute uokolo. Petra pećnica, Karlo kauč, Ratko radio, Sonja stol i još nekoliko odbačenih, ležali su oko mene. Načinjala se tema za temom, samo da se prikrate vrući ljetni sati. Netko je odjednom spomenuo kako bi svatko trebao ispričati kako je dospio ovamo. Tragedija za tragedijom. Zlostavljana kanta za smeće, diskriminirani stolac i pretučeni kišobran samo su neki od slučajeva. U jednom trenutku Karlo, koji je više-manje vodio razgovor, pogledao je mene i rekao: „A kako si ti završila ovdje?“ Kratko sam promotrila stvari oko sebe, pitajući se mogu li im vjerovati. Sumnjičavo su me gledali, smrknutih lica i stisnutih usnica. Jakuševac se činio strašnijim nego inače. Bilo je vruće i svi su bili nervozni. Duboko sam udahnula i rekla: „Ja sam Pia i perilica sam rublja.“ „Bok, Pia!“ rekli su svi uglasi, pomalo nezainteresirano. Uslijedila je tišina, znak da krenem pričati. „Živjela sam kod obitelji Horvat. Sve je teklo poprilično dobro. Obično je Mama bila zadužena za mene. Uvijek je znala što ide na koju temperaturu i nikad nije stavljala previše odjeće u mene. Ponekad je i Tata prao rublje, ali nakon incidenta s njegovim crvenim kupaćim gaćicama i Maminim bijelim rubljem, nikad više nije stiskao moje tipke.“ Neki od mojih slušatelja su se tiho nasmijali i osjećala sam kako je više pozornosti i pogleda na meni. „Marija,“ nastavila sam pomalo nesigurno, „šestanestogodišnja pripadnica obitelji i Danijel, desetogodišnja karika u lancu Horvatovih, bježali su od kućanskih poslova, ako treba, i četveronoške. Mali Matko, najnovija prinova obitelji, nije bio u stanju koristiti se mnome, s obzirom da se još nije bio u stanju ni koristiti kahlicom. I kao što rekoh, sve je teklo glatko. Dok Danijel nije krenuo na nogomet.“ Pokušala sam ovo zadnje izgovoriti dramatično, ali skroz sam promašila pa sam dobila samo zbunjene poglede. „Nemam ništa protiv nogometa, sve dok se njegove nuspojave ne nađu u mojoj utrobi! Svakog dana u mene su bivale utrpavane zmazane hlačice, uznojene majice, prljave čarape, ponekad ... čak i blatne tenisice!“ Neki od mojih sugovornika su zaprepašteno gledali. Nervozno su šaputali. „Tada sam odlučila- dosta!“ ovoga puta pogodila sam dramatičnu notu i

nastavila u istom tonu: „Nisam više mogla gledati kako mojim cijevima teče blatna voda. Nisam više mogla trpjeti grebanje sitnih kamenčića u svojem bubnju! Spremila sam osvetu! Svaki put kada bi netko stavio rublje na pranje progutala bih nekoliko čarapa!“ U tom trenutku nekoliko neozbiljnih bojlera zacerekalo se. Karlo, shvaćajući ozbiljnost situacije, oštro je pogledao mlade, neobuzdane grijače vode. Kratko sam se nakašljala i nastavila: „Nažalost, u svojem rastućem gnjevu nisam ni primijetila da sam pretjerala. Tata je na posao morao ići u poderanim čarapama. Od Maminih čarapa s danima ostali su samo „utorak“ i pola „petka“. Marija je u ovoj nevolji jednostavno prestala nositi čarape pa je navukla prehladu. Jedino Danijela i malog Matka nije dirala ova situacija. Danijel se nikada nije ni trudio spariti čarape, a malom Matku je bilo svejedno što nosi. Ipak, Tati i Mami su se rugali na poslu i na ulici pa su odlučili da treba to završiti jednom za svagda!“ Proučavala sam lica Jakuševca. Činilo se da svi pažljivo slušaju. „Horvatovi su me dali susjedima, koji, navodno, poznaju ljude. I oni su me dovezli ovdje, a to je tako nesavjesno! Pa svatko zna da električni otpad ne pripada ovdje!“ No, još izgovaravši tu rečenicu shvaćala sam kako to nije istinito, gledajući svu tu elektriku oko sebe. Ljudi nisu imali pojma. Na licima svojih slušatelja mogla sam vidjeti sućutnost, ali nitko nije mogao shvatiti koliko meni fali stiskanje mojih gumba od strane Maminih ruku, prljava odjeća nemarno bačena od strane Marije i Danijela ...

Svakodnevni trenutci koji ti ne mogu nedostajati sve dok ih više nemaš prilike iskusiti. Netko drugi započeo je svoju priču, ali nisam slušala. „Dovoljna mi je moja nevolja,“ pomislila sam, znajući koliko je to sebično, svi su slušali mene, ali nisam si mogla pomoći. Sasvim sam odlutala u svoje misli. Nisam čak ni primijetila kada su radnici donijeli još jednu perilicu rublja, veću i s puno više tipki. Prenuo me tek njezin piskutav glas: „Bok, ja sam Paulina i perilica sam.“ Kao u transu s ostalima sam rekla: „Bok, Paulina!“ Vidjela sam strah na njezinu licu kada je pogledala oko sebe i vidjela nepoznata lica. Ipak, započela je: „Živjela sam kod Horvatovih...“ od šoka mi je iskočila ladica, a kako je poprilično škripala, svi su se okrenuli prema meni. Karlo je iskoristio priliku i rekao: „I Pijini su se prezivali Horvat.“ Pogledi su bili uprte u nas, dvije perilice. „Moji Horvatovi su Mama, Tata, Marija, Danijel i...“ rekla je Paulina, a ja sam ju prekinula: „... i mali Matko.“ Nervozni pogledi razmjenjivali su se. Odjednom je Paulina povikala: „Ti si ONA perilica!“ Pogledi slušatelja, u isto vrijeme zainteresirani i zbunjeni potakli su Paulinu na nastavak priče: „Horvatovi stalno pričaju o tebi! Govore kako im nedostaje njihova stara perilica, kako su već sto puta pitali susjede znaju li gdje je, a oni tvrde da nemaju pojma. Horvatovi su bili toliko dosadni da su susjedi morali mijenjati broj telefon i bravu, da je stara veš mašina nezamjenjiva, a da ove

novе ništa ne valjaju,“ tu je prezirno frknula, „vidjela bi ja njih da moraju prati blatnjave tenisice pa nisam ja kriva što mi je blato zaštopalo cijevi!“

Još dugo u noć Paulina i ja pričale smo o Horvatovima i njihovim susjedima koji poznaju ljude, navodno. Rekla je da čine sve kako bi locirali svoju staru perilicu. A ja? Ja se još uvijek nadam. Nazovite me idealističnom perilicom, ali današnja tehnologija može svašta! Pa onda valjda može i locirati dobru staru perilicu rublja! Naravno, ako se prije tog ne pokvari!

2030. godina

Vani je lepršao snijeg. Prve pahulje doticale su prozor. Tata je uletio u kupaonicu i povikao: „Matko, opet si ostavio tenisice na podu! Već sam ti petsto puta rekao da ih staviš ravno u perilicu!“ Tata je ljutito izletio mrmljajući nešto, što se Matku vjerojatno ne bi svidjelo. Mali Matko trenirao je nogomet, nastavlajući tradiciju dječaka u obitelji Horvat. Danijel je, iako se već davno iselio, i dalje trenirao nogomet. „Ove godine Danijelov klub ušao je u drugu ligu! Ne mogu vjerovati!“ rekla je Rea, ružičasta Mamina četkica za zube, kao da mi je pročitala misli. „Ah, sjećam se tog malog još iz vremena kad je začepljivao odvode moje majke!“ Rea me zbunjeno pogledala, a Katarina, obiteljska kada, namrštila se i prijezirno otpuhnula. „Da, ja se nisam oduvijek nalazio u ovoj perilici, ona je samo moj novi dom,“ rekao sam polagano se zavrtjevši, jer svaki bubanj se tu i tamo zavrti, čak i kada ne pere, samo ljudi to obično ne primjećuju. Rea se zanjihala u čaši, a Katarina se podrugljivo nasmijala, očito misleći da izmišljam. „Pa, mislim da valja početi ispočetka. Pia, moja majka perilica, živjela je kod Horvatovih skoro cijeli svoj vijek, čitavih 40 godina, ali onda je nesretnim slučajem i užasnom zabunom završila na Jakuševcu.“ Moje riječi izazvale su samo još mrštenja pa sam se požurio nastaviti. „Dakle, moja majka završila je na Jakuševcu. No, ako imate imalo pojma o onome što se događa u svijetu ljudi, znat ćete da su prije 10-ak godina ljudi shvatili da stare stvari nisu uvijek za bacanje, a da je reciklaža veoma važna i korisna“, govorio sam polako, trudeći se što bolje objasniti, pogotovo zbog Reje, bila je još mala i teže je shvaćala neke stvari. „Ljudi su tada diljem Hrvatske počeli vaditi stare stvari iz podruma, spuštati kutije s tavana i krenuli su masovno reciklirati sve i svakog, a i, između ostalog, tu se našla i moja majka.“ Polako sam zaokružio pogledom po kupaonici. Činilo se da Rea uglavnom shvaća o čemu pričam, ali u Katarininu pogledu mogao sam osjetiti da će izvaliti neku dosjetku tipičnu njoj. No, nije ona kriva, štošta je prošla prije nego je došla Horvatovima, no to je neka druga priča. Snijeg je počeo jače padati, a ja sam duboko udahnuo

i nastavio dalje, da preduhitrim Katarinu, pokušavajući im što bolje dočarati situaciju, jer netko, tko nikad nije čuo za reciklažu, mogao bi pomisliti da izmišljam. „Piu, perilicu, rastavili su na dijelove, sveukupno dvadeset sedam, a među njima sam bio i ja. Dijelovi su ugrađivani razne druge perilice, a ja sam, eto, završio baš ovdje!“ Rea je uzbuđeno povikala: „Ajme, Bobo, pa sigurno si bio presretan kad si se ponovno vratio ovdje!“ Inače sam mrzio kad bi me zvali Bobo, uporno sam ponavljao da mi je ime Robert, ali Rea je bila toliko slatka da sam joj čak i to dopuštao. „Pa, iskreno, bio sam pomalo podvojenih osjećaja. Naravno, bilo je predivno vratiti se, ali moja majka doživjela je prilično ružan kraj s Horvatovima, a na kraju su obe strane jako žalile zbog svega.“ Moje slušateljice su me zbunjeno gledala pa sam i obećao da ću im pričati tu priču odmah nakon što završim svoju. „A i, nakon toliko godina, sve je drugačije. Marija i Danijel su iselili, Matko je toliko narastao, Mama i Tata izgledaju sasvim drugačije, a i preuredili su cijelu kupaonicu. Na mjesto stare kade došla je Katarina, lavabo i ormar zamijenili su mjesta, pločice su bile drukčije... Jednostavno to nije ono isto mjesto. No, nisam imao izbora.“ Pogled mi je na trenutak odlutao u blagoj tuzi, ali nastavio sam veseliti: „Naravno, sada se tu ponovno osjećam kao doma! Zahvaljujući dobrim radnicima u narančastom, moja braća i ja imamo nove domove!“ „A ti imaš stari!“ povikala je Rea i umirala od smijeha zbog vlastite šale. Katarina je okretala očima, ali nije mi promakao smiješak u kutu njenih usana. Ja sam se blago nasmiješio i rekao Reji: „Tko bi rekao, ha?“ „Ja želim, biti reciklirana kad budem velika!“ povikala je.

Ja sam se samo smiješio i razmišljao koliko su naši dobri Hrvati napravili za život svih starih stvari. Od društva koje je samo trošilo, ne razmišljajući o posljedicama, dospjeli smo na vrh svjetskih ljestvica po broju recikliranih predmeta. Zato, drage stvari, uređaji i svi ostali, kada vidite radnika u narančastom, kako dolazi i vadi alat, znajte da ćete i vi postati dio velike obitelji recikliranih! Na moju radost, na radost lijepoj i čistoj Hrvatskoj i na radost cijeloj planeti Zemlji!

Lucija Malčić, 8. b
IV. osnovna škola Bjelovar
Poljana dr. F. Tuđmana 1
43000 Bjelovar
Nastavnica: Slobodanka Martan